

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

41164

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 23.02.2026

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Anayasa'nın 56'ncı maddesi herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğunu hükme bağlamaktadır. Bilimsel çalışmalar; sanayi faaliyetleri, nüfus artışı, plansız kentleşme ve kontrolsüz ekonomik büyümenin çevre kirliliğini artırdığını; hava, su ve toprak kirliliğinin toplum sağlığını tehdit eden küresel sorunlara dönüştüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Şanlıurfa'da ise hava kirliliği, yeraltı sularının hızla çekilmesi, tarımsal sulama kaynaklı su kaybı, çölleşme riski, atık yönetimi eksiklikleri ve altyapı yetersizlikleri vatandaşların sağlıklı çevrede yaşama hakkını doğrudan etkilemektedir.

Uluslararası Environmental Performance Index raporlarında Türkiye'nin alt sıralarda yer alması, çevre politikalarının etkinliği konusunda ciddi yapısal sorunlara işaret etmektedir. Bu nedenle Şanlıurfa'daki çevresel risklerin boyutunun, idari denetimlerin ve alınan önlemlerin açıklığa kavuşturulması kamu yararı açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa'da hava kalitesi ölçümlerinin son beş yıldaki sonuçları nelerdir ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen sınır değerlerin üzerinde ölçüm yapılan gün sayısı kaçtır?
2. Şanlıurfa'da yeraltı su seviyelerinde son on yıl içerisinde ne kadar düşüş yaşanmıştır ve özellikle tarımsal sulama kaynaklı su kaybını önlemek amacıyla Bakanlığınız tarafından alınan somut önlemler nelerdir?
3. Şanlıurfa'da çölleşme riski altında bulunan alanların toplam büyüklüğü ne kadardır ve bu alanların rehabilitasyonu veya korunması amacıyla yürütülen projelerin kapsamı, bütçesi ve uygulama takvimi nedir?
4. Şanlıurfa'da su kirliliği ve içme suyu kalitesine ilişkin olarak son beş yıl içinde kaç denetim yapılmış, bu denetimlerde kaç ihlal tespit edilmiş ve bu ihlaller karşısında hangi idari yaptırımlar uygulanmıştır?
5. Şanlıurfa'da bulunan vahşi depolama alanlarının sayısı kaçtır, mevcut atık su arıtma tesislerinin kapasitesi yeterli midir ve ihtiyaç duyulan ek tesis sayısı kaçtır?
6. Şanlıurfa'da sanayi tesisleri ve tarımsal faaliyetler kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin son beş yıl içinde kaç denetim yapılmış ve bu kapsamda kesilen idari para cezalarının toplam tutarı ne olmuştur?

7. Şanlıurfa'da çevre mevzuatına aykırılıklar nedeniyle son beş yılda kesilen idari para cezalarının toplam tutarı nedir ve bu cezaların tahsilat oranı kaçtır?
8. Şanlıurfa'da çevre kirliliğinin halk sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından yürütülen bilimsel araştırma, epidemiyolojik çalışma veya risk analizi bulunmakta mıdır?
9. Türkiye'nin Environmental Performance Index sıralamasında alt sıralarda yer almasının Şanlıurfa gibi çevresel kırılganlığı yüksek iller üzerindeki etkilerini azaltmaya yönelik özel bir eylem planı hazırlanmış mıdır?
10. Şanlıurfa'da vatandaşların sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkını güvence altına almak amacıyla kısa, orta ve uzun vadeli somut politika ve yatırım planları nelerdir?
11. Şanlıurfa'ya özgü çevre kalitesi göstergelerini içeren il bazlı düzenli çevre raporlarının yayımlanmasına yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?